MORGUNBLAÐIÐ, LAUGARDAGUR 12. SEPTEMBER 1981 15

SEPTEM1981
Hin árvissa SEPTEM-sýning
er nú í fullum gangi í vestri sal
Kjarvalsstaða sem undirstrikar
að þessi listhópur lætur ekki
deigan siga hvað sem sumir
gagnrýnendur og listamenn
skjóti að honum. Þetta er áttunda
sýning listamannahópsins sem
sýnir stórum meiri samstöðu og
úthald en hjá hinum umdeildu
Septermönnum i gamla daga en
sýningar þeirra urðu vist aldrei
fleiri en þrjár eða fjórar.
Svo sem að líkum lætur hafa
sýningarnar verið æði misjafnar á
þessum átta árum, á stundum í
daufara lagi svo að menn héldu
jafnvel að hópurinn væri endan-
lega að riðlast og leggja upp
laupana. En einmitt þetta, að
hann hefur haldið sínu striki þrátt
fyrir ýmislegt mótlæti hefur fest
hann í sessi og nú er svo komið að
fáir vildu vera án þessarar sýn-
ingar er haustar að í höfuðborg-
inni sem annars staðar á landinu.

Það er fljótsagt, að sýningin í ár
er ein sú fjörlegasta í langan tíma
og um leið samstæðari en nokkru
sinni fyrr. Uppsetningin er mörg-
um flokkum betri en síðast á
þessum sama stað og koma m.a. til
hin hvítu skilrúm og flekar er
bera svo fallega við strigann á
veggjunum. Strigann vildi ég ekki
missa en öll fjölbreytni er til
framfara. Þá kemur hér einnig til
sem er til mikilla bóta við upp-
henginguna að niðurröðun skil-
rúma er nú öllu markvissari en
áður og koma verk listamannanna
því betur til skila hver fyrir sig.

Það er alveg rétt sem einn
sýnendanna lætur hafa eftir sér í
blöðunum, að skörp skil séu á milli
verka einstakra listamanna þótt
flestir vinni í óhlutbundna stíln-
um.

Það má þó raunar lengi deila
um það hvað óhlutbundinn stíll og
hlutbundinn séu í eðli sínu og oft
erfitt að draga þar hreinar línur á
milli.

— Myndir, sem unnar eru eftir
beinum hughrifum frá náttúrunni
án þess þó að vera hrein kortagerð
hennar geta þannig ekki með öllu
talist hrein óhlutbundin verk. Má
benda á að tónverk, sem unnin eru
út frá sömu forsendum eru ein-
mitt kölluð „natúralistísks" eðlis.
En svo er litum og flötum er
einungis raðað niður vegna eigin
lögmála og þetta gert með hávís-
indalegum vinnubrögðum þá er
það sjálfgefið að hér er um
óhlutbundna list að ræða.

Það er mitt mat, að enginn
þeirra septem-manna getur talist
í flokki þeirra sem náttúran lætur
ósnortinn þótt ekki greini hinn
almenni skoðandi þetta í fyrstu
lotu.
Lítum t.d. á myndir Þorvaldar
Skúlasonar svo sem „Electra" (4),
„Nafnlaus" (9) og „Hvít hreyfing"
(11) hér koma sannarlega fram
form sem við þekkjum úr náttúr-
unni, sveiflur, litasamræmi og
hrynjandi. Hinir fljúgandi fletir
fyrsttöldu myndarinnar gætu allt
eins skírskotað til þotualdarinn-
ar...

— Þá þarf ekki að fara í neinar
grafgötur um það, að aldurforseti
sýningarinnar Sigurjón Ólafsson
sæki föng sín til náttúrunnar og
það í áþreifanlegum skilningi auk
þess sem hann tengir saman
viðarbúta sína og umformar eftir
mjög jarðrænum lögmálum þann-
ig að úr verða hrifmiklar heildir.
Myndverk hans setja mikinn svip
á sýninguna og tengja hana raun-
ar saman og auðga. Ég held að
Sigurjón hafi aldrei verið ferskari
og betri í þessum stíl en einmitt
nú og ætti það að færa heim
sönnur á það hve aldur er afstætt
hugtak í myndlistum. Erfitt er að
benda á einstök verk er skeri sig
úr því að í raun og veru skera þau
sig öll úr á einhvern hátt en ég vil
þó nefna nokkur er sérstaklega
hrifu mig t.d. nr. 62. „Tvær fjalir",
63. „Mjúk form", 73. „Jafnrétti",
74. „Afallandi fæti" og 77.
„Kona"...

Karl Kvaran er sjálfum sér
samkvæmur í listsköpun sinni og

heldur ótrauður áfram, — hjá
honum koma ekki lengur fram
neinar stökkbreytingar heldur
staðfesta og seigla. Þ6 skera sig úr
nokkrar myndir þar sem hann
virðist vera að fitja upp á nýju
lita- og formaspili og má hér
nefna myndirnar „Picasso" (46),
„Blátt blátt" (51), „Fleygun" (54),
„Sigð og hamar" (57) og „Sveifla"
(58). Allt eru þetta mjög litsterkar
myndir sem byggðar eru upp á
þaulhugsuðu formi og innbyrðis
samspili litahljóma og forma ...

Jóhannes Jóhannesson kemur
mjög sterkt út úr sýningunni og
hin stóra mynd hans „Ballett" (38)
er magnað verk í lit og spili forma.
Þá er mynd hans „Dans á línu"
mjög létt og leikandi. í myndinni
„Að norðan" (45) virðist mér hann
sameina gamalt og nýtt í list sinni
svo að úr verður áhrifaríkur
samruni...
Guðmunda Andrésdóttir
endurtekur enn einu sinni þá
ástríðu sína að ganga út frá einu
ákveðnu þema þrátt fyrir að það
geri myndir hennar að jafnaði

Septem-hópurinn og mynd af Sigur jóni ólafssyni hjá skúlptúrverki úr tré.

mjög einhæfar í útfærslu. Mér
finnast myndir hennar á sýning-
unni upplagðar sem frumdróg að
veggteppum því að einhvernveg-
inn virðist mér þær skorta efnis-
kennd og listræna dýpt...

Valtýr Pétursson heggur stórt
um sig á endavegg, bæði eru
myndirnar stórar margar hverjar
og svo þekja þær mikið veggpláss.
Skemmst að segja þá þykir mér
hann aldrei hafa komið sterkara

fflbeytt úrvai

aterðirS. M r

1P
O?

Stœrðir S, M, L.

J

fkar fré kr. 4,_

Peysur fré fcr. j* *

wn

Myndllst
ef tir BRAGA

ÁSGEIRSSON

frá Septem-sýningu heldur en
einmitt að þessu sinni og er ég
ekki einn um þá skoðun. Lítum
einungis á myndir svo sem „Blár
De Gaulle" (14), „Blóm" (17),
„Rauða kannan" (19) og „De
Gaulle á borði" (21). Litaskali
Valtýs er nú öllu víðfeðmari en
fyrr og hann beitir þeim einnig á
efniskenndari hátt...

Kristján Daviðsson sýnir að
þessu sinni aðeins þrjár myndir
gerðar í indversku bleki og eru
áhrif frá baðströnd. Þær eru allar
léttar og leikandi í allri gerð og
bera höfundinum vel söguna og
handbragðið er auðþekkt...
Svo sem fyrr segir þá álít ég
þessa sýningu máski hrifmestu
Septem-sýningu frá upphafi og
vona ég að fólk fjölmenni á
Kjarvalsstaði á næstunni því að
þar er margt að ske sem ég vík að
eftir helgi.

• \

'•* ,

'

1^535.

rvkf 3^0-
St»íö

akr 498

peysur, »w

. 60450

pctrar-
au-ður
4
$&ns

VERZIUHI M

' i

4/4 / Frakkastíg 12,
" " Sími 11699.